СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LI. Ч. 113. Джерзі Сити, Н. Дж., пятниця 11-го червня 1943. No. 113. Jersey City, N. J., Friday, June 11, 1943. VOL. LI.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 4-0807 THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

КОНФЕРЕНЦІЯ ПАЛАТ ЗА СТРАЙКОВІ ОБМЕЖЕННЯ

ВАШИНҐТОН. — Конференція представників палати репрезентантів і сенату викінчує остаточно спільний проєкт проти-страйкового закону, який тепер має бути предложений обом палатам до одобрення.

Компромісовий проєкт забороняє виразно переривати продукцію в якіймебудь фабриці, перебраній під контролю уряду; проєкт приписує, що в якіймебудь іншій фабриці, признаній есенціональною для воєнного зусилля, робітники будуть обовязані заповісти перерву праці на 30 днів наперед та відбути в цій справі тайне голосування, поки їм буде вільно перервати працю (себто вийти на страйк).

ЛУИС ДОБИВСЯ УГОДИ З ҐРУПОЮ ВЛАСНИКІВ.

ВАШИНҐТОН. — Майнерська юнія зробила угоду з власниками копалень вугля в центральній Пенсилвенії. Угода покищо тільки устна, але покриває всі точки спору, отже й питання заплати за ходження від брами до місця праці.

Зате переговори майнерської юнії з іншими власниками копалень угля ще далі стоять на мертвій точці. Ця справа приходить на переслухання перед Воєнну Робітничу Раду в четвер, хоча Луис, предсідник майнерської юнії, ще не хоче зявлятися перед нею.

БИРНС МАЄ УКЛАДАТИ ПОДАТКОВУ ПОЛІТИКУ.

ВАШИНҐТОН. — Джеймс Ф. Бирнс, директор воєнної мобілізації, заявив, що він береться тепер укладати будучу податкову політику федерального уряду. Він покликав на першу конференцію в справі найближчого податкового закону секретаря скарбу Генрія Морґентава, директора буджету Ґаролда Смита й директора економічної стабілізації Фреда Винсона. Має ця конференція передовсім занятися питанням, що робити, аби не допустити до інфляції.

ЗВІЛЬНЕНО ВІД ВІЙСЬКОВОЇ СЛУЖБИ 90,000 ФЕДЕРАЛЬНИХ УРЯДОВЦІВ.

ВАШИНҐТОН. — Уряд, що заряджує покликуванням людей до військової служби, предложив конґресови звіт, з котрого виходить, що цей уряд звільнив від військової служби 89,327 урядових робітників у військовому віці, котрих працю признано есенціональною для воєнного зусилля.

ЗА ЛЬОЯЛЬНІСТЬ ЯПОНЦІВ У ТАБОРАХ.

ЛОС АНДЖЕЛЕС. — Ралф М. Ґелвин, заступник директора рельокаційного центру для роджених в Америці японців у Постоні, в Аризоні, заявив перед конґресовим субкомітетом Даєса, що 450 таких японців у тому таборі відмовилося виректися льояльности для японського цісаря й заприсягнути вірність Злученим Державам. Кромі них 180 інших японців заявили на питання щодо льояльности, що вони є „невтральні".

ПИТАННЯ ГРОМАДЯНСТВА АВСТРІЙЦЯ ПЕРЕД СУДОМ.

НЮ ЙОРК. — Перед окружним федеральним апеляційним судом розглядається справа Павла Шварцкопфа, котрий домагається звільнення з концентраційного табору як небезпечного ворога. Шварцкопф каже, що він передовсім не є ворогом, бо він не є німецьким громадянином, бо мовляв, американський уряд не признав прилучення Австрії до Німеччини. Федеральні адвокати доказують, що американський уряд уже признав захоплення Австрії, коли він установив там американські консуляти.

Шварцкопф приїхав до Америки на німецький пашпорт, але тут описав себе як бездержавну людину.

ДОБАЧУЄ НЕБЕЗПЕКУ В МОБІЛІЗАЦІЇ МОЛОДІ НА ФАРМИ.

БРУКЛИН (Ню Йорк). — Пані Джейн Вилсон Ґарисон, головна кураторка Бруклинського Дитячого Музею, виступила в своїм місячнім рапорті зо заявою, що рекрутація дітей як воєнних робітників на фарми піддержує протидемократичні й протисоціяльні практики, які є небезпечною загрозою для будучности вільного народу. Така праця, каже вона, передовсім відобється шкідливо на шкільне виховання дітей.

МІСЬКИЙ УРЯД ЗА НАВЧАННЯ СПОЖИВАЧІВ.

НЮ ЙОРК. — Міський комишенер ринків відкрив у Бруклині у дрібничному маркеті при вулиці Гавемейер першу інформаційну буду для консументів. Буда відкрита від понеділка до пятниці, від 10. години рано до 5. години сполудня. Представники консумційного комітету уряду добровільної цивільної оборони будуть давати там інформації консументам, яку поживу купувати в даний день. Комишенер каже, що він має на цілі навчити людей, як заступати поживу, котрої мало й котра дорога, поживою, котрої є досить і котра дешева.

Чотири Держави Признали Арґентинський Режім

БУЕНОС АЙРЕС (Арґентина). Перед упливом 48 годин після проголошення заяви нового президента Арґентини, ґенерала Педра Раміреса, про потребу ближчих відносин між Арґентиною й іншими проти-осевими державами західної півкулі, уряди 4 держав признали новий уряд. Є ними: Бразилія, Параґвай, Болівія й Чіле. Пятий сусід Арґентини, Уруґвай, заповів признання в недалекій будучности, а Коломбія й Венесуеля збираються зробити те саме.

Зо Злучених Держав ще нема ніякої вістки про те, що вони зроблять у справі визнання нового режіму Арґентини. Премієр Канади Мекензі Кинг заявив у канадійськім парляменті, що Канада задумує признати новий режім Арґентини. Британський уряд покищо займає вичікуюче становище.

Тимчасом життя в Буенос Айресі вертається до нормального ходу. Машинові кріси, які від кількох днів стояли на дахах і в вікнах урядових установ, уже забрано. Війська, що займали різні позиції на вулицях і площах, вернулися до бараків поза містом. Одначе місто ще далі находиться у стані облоги.

Найбільша арґентинська газета, „Пренса", каже в передовиці про події: „В опінії революційних лідерів, уряд Кастіля завів надії арґентинського народу й взявся за перекупство, обман і корупцію як засоби урядування. Далі уряд Кастіля звів арґентинський народ до стану зневіри й моральної прострації, підчас коли революційні лідери бажають піддержати арґентинські установи й закони, а щобільше хочуть привернути права й ґарантії, що були подоптані".

ВІДКРИВАЮТЬ ДВЕРІ КИТАЙСЬКІЙ ІМІҐРАЦІЇ

МАНАҐВА (Нікараґва). — Палата послів цеї центрально-американської країни ухвалила закон, що надає китайцям такі самі права до іміґрації до Нікараґви, які мають білі люди. Сподіваються його скорого ухвалення сенатом і підписання президентом. Внескодавець закону казав, що його треба ухвалити як признання для геройської боротьби китайців проти японського варварства.

Справжня Інвазія Европи Може Наступити Дещо Пізніше

ЛОНДОН. — З цього, що Аліянти почали здобувати на Середземному морі поменші італійські острови, як і з того, що заповів британський премієр Винстон Чорчил у парляменті в справі інвазії, загал зачинає думати, що така інвазія може наступити „кожної години". А зглядно, що „фортеця Гітлера" може кожної хвилини лопнути і піддатись. Ось так думають многі люди в Англії, пишуть американські кореспонденти. Але заразом і перестерігають перед таким думанням. З розмов з воєнними знавцями виходилоб, що на справжню інвазію ще треба буде ждати кілька тижнів, а можливо й кілька місяців. Очевидно, що кожної хвилини може статись щось поважніше, особливо, якщоб Гітлер зачав офензиву на советському фронті. Може тоді наступити навіть і наїзд на Европу через Англійський канал. Усе те є можливе і над тим хай ломить собі голову Гітлер, бо Аліянти ті справи вже вирішили. Правда, про це знає тільки кількох людей, але так є. Та ніхто з військових знавців не закриває труднощів. Особливо, коли зважиться, що треба для інвазії яких 1,500,000 війська, а таку силу не так легко переправити на европейський беріг.

ФРАНЦУЗИ ЖДУТЬ НА ОФІЦІЙНЕ ВИЗНАННЯ АЛІЯНТІВ

АЛЬЖІР. — Французький Комітет Національного Визволення вже уконституувався як репрезентант французького народу для охорони його інтересів і тепер тільки жде, щоб його визнали формально Аліянти, а в першу чергу Злучені Держави та Британія. Покищо визнав його вже Уруґвай.

ОСТОРОГА ЩОДО ҐАЗУ МАБУТЬ ЗВЕРНЕНА ПРОТИ ЯПОНІЇ

ЛОНДОН. —Ломлять собі голову над тим, як треба розуміти осторогу президента Рузвелта, звернену в сторону тих, що почалиб вживати в війні трійливого ґазу. Кажуть, що президент Рузвелт рахується з словами і якщо він заговорив про це, то видно, що мав якусь поважну причину. Не думають, що воно могло в тому випадку відноситись до Німеччини, а переконані, що през. Рузвелт мав тепер на думці Японію. Виходилоб, що японці мали вживати трійливого ґазу на Атту. Британія заповіла, що якщо тільки німці вживатимуть ґазу проти Советів, то вони вжиють його проти Німеччини. Тепер є питання, чи будуть британці атакувати Німеччину ґазом на випадок, якщоб Японія вживала ґазу проти американців, не зважаючи на пересторогу през. Рузвелта.

НУЖДА І ДОРОЖНЕЧА В КИТАЮ

ЧУНҐКІНҐ. — Коли риж коштує тепер в столиці демократичного Китаю сто разів більше ніж в 1937 році, то можна собі уявити, як виглядає там харчева ситуація. Є страшна дорожнеча і брак поживи, а з тим і — нужда.

ВІДДАВ УСЕ НА БОНДИ.—Вояк Бернард Видегравз (наліво) продав свою крамницю за 3,000 долярів і за всі гроші закупив воєнних бондів.

АЛІЯНТИ ЗАЖАДАЛИ ВІД ПАНТЕЛЄРІЇ „БЕЗУМОВНОЇ ЗДАЧІ"

АЛІЯНТСЬКА ГОЛОВНА КВАТИРА В ПІВНІЧНІЙ АФРИЦІ. — Ґен. Карл Спац, американський командант північно-західніх африканських повітряних сил, підписав відозву, звернену до військового ґарнізону італійського острова Пантелєрія, в якій візвав її „безумовно піддатись" і в той спосіб облекшити долю населення, що дуже терпить від постійних бомбардовань. Відозву скинено з літаків. Та ґарнізон на це не дав ніякої відповіди. Тому бомбардовання продовжується з повітря і з воєнних кораблів, що обстрілюють твериню з гармат з віддалі від трьох до девять миль. Отсей остров є бомбардований безперервно уже 17-тий день. На ньому живе всього до 8,000 осіб, з яких половина мешкає в місті Пантелєрія. Він є цілковито відтятий від звязку з Італією чи поблизькою Сицилією. Якщо дістає які харчі, то хіба тільки літаками, але й то майже неможливе, бо Аліянти є тепер на Середземному морі панами в повітрі й на воді. Очевидець, американський кореспондент, що приглядався бомбардованню Пантелєрії з воєнного корабля, що обстрілював остров, описує свої враження в такий спосіб, що він не годен зрозуміти, як людина може видержувати таке пекло. Нема мови, що Пантелєрія буде здобута. Аліянти візвали до здачі, щоб зменшити терпіння населення. Як теж вказали, як вони будуть поводитись надалі в таких випадках, бо таких відозв ще буде багато, як зачнеться справжня інвазія. Цеж лишень одна з „пробних стадій"!

СОВЄТ[illegible] МАЮТЬ ЗНАМЕНИТІ ЛІТАКИ.

МОСКВА. — С. Л. Солцберґер, кореспондент часопису Ню Йорк Таймс, описує, що діється на советсько-німецькому фронті. Виходить, що там слідна велика активність на цілому фронті. Наві[illegible] там [illegible] довгий час було спокійно, як от під Ленінградом. Виглядає, що таки заноситься на більшу офензиву, яку німці готові розпочати кожної хвилини. Та важне те, що німці не мають тепер ні тих вояків, що їх мали в давніших офензивах, ні цеї повітряної сили, що колись була. Зате Совєти мають в порівнанню з минулим роком більше бомберів, як американських і британських, так і своїх власних, що мають бути змодернізовані й будуть для німців „великою несподіванкою". Кажеться далі, що Совєти вдержали фабрики літаків і вони далі правильно функціонують, бо мають ті сирівці, що потрібні для продукції. Советське звідомлення подає, що советські летуни знищили в одному дні від 150 до 160 німецьких літаків, вtративши в боях 22.

ДАЛІ ПРОБУЮТЬ ЗАХОПИТИ ЛЯМПЕДУЗУ.

БЕРН (Швайцарія). — Таке передала італійська офіційна аґенція. Каже, що поновну спробу інвазії „відбито з важкими втратами для ворога".

ЩОРАЗ БІЛЬШЕ АМЕРИКАНСЬКИХ ВОЯКІВ В АНҐЛІЇ.

ЛОНДОН. — Перед кількома днями подавано, що прибув до Анґлії щасливо новий великий континґент американських вояків. А тепер оголошують прибуття нових значних сил.

БЕРЛІН ДУЖЕ ПОТЕРПІВ ВІД БОМБАРДОВАНЬ.

СТОКҐОЛЬМ (Швеція). Очевидці, що були в Берліні й оглядали найкращі колишні дільниці цеї німецької столиці, розповідають, що їх тепер годі пізнати, бо деякі частини цілком у руїнах. Понищені найкращі вулиці, де колись пишались чудові вистави. Виходить, що найбільшу шкоду наносять запальні бомби. Але повітряні міни дуже небезпечні, бо наставлені так, що вибухають нераз аж за кілька тижнів. Підчас одного такого вибуху згинуло на Віттемберґ Площі понад 50 осіб.

ЗНИЩАТЬ РУР ЦІЛКОВИТО.

ЛОНДОН. — Аліянти будуть нищити німецькі промислові центри аж до „самого споду". Зокрема нічого не остане з Ренської Вестфалії, відомою під назвою „Рур". Це є та округа, де є зосередоточена вся велика німецька промисловість, що узброїла Німеччину. Дотеперішні повітряні налети знищили вже цілком певно 35% промисловости цеї області. Але вона буде цілковито зруйнована, бо це є в програмі. Таке заповів Ерл Селборн, британський міністер економічної війни.

НАСЛІДКИ БОМБАРДОВАНЬ ІТАЛІЇ.

АЛІЯНТСЬКА ГОЛОВНА КВАТИРА В ПІВНІЧНІЙ АФРИЦІ. — Як оглянено фотоґрафії, зняті в Сицилії та Італії підчас бомбардовань Літаючими Фортецями чи іншими родами американських бомберів, то виявилось, що ті бомбери наносять страшну руїну. Теж допера тепер пізнано, що в налеті на Сицилію бомба вдарила італійський кружляк, мабуть Кляўдіо Тіберіо, збудований в 1939 році. Також понищено комунікаційні шляхи, головно в Сицилії.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрім оголошуючий хоче мати своє оголошення.

За оголошення редакція не відповідає.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
Поодиноке число три центи.		Three cents a copy.	
На рік	$7.00	One year	$7.00
на пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
Число з суботи (з англійською частиною):		Saturday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	$2.50	One year	$2.50
На пів року	$1.50	Six months	$1.50
В Джерзі Сити і Заграницею:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$2.75

"Мала, Але Важна Справа"

Воєнна Рада Праці видала рішення в справі, котру вона сама називає малою, але важною. Відносяться ці слова до справи, в якій вона знесла клясифікацію робітників на білих і чорних, а завела клясифікацію всіх просто як робітників.

Зарядження це не є пустою фразою, бо мало воно відразу поважні наслідки для „переклясифікованих" „колірових робітників": вониж дістали таку заплату, яку діставали „білі робітники".

Зарядження має теж ще дальше значіння, і то для всіх людей, в тому й білих, бо сягає воно глибоко в суспільні наставлення. Як каже рішення Воєнної Ради Праці, справа має звязок з демократичною засадою, що за працю, рівну щодо якости й скількости, належиться рівна заплата. Цю засаду Рада звязує зо ще іншою засадою американської демократії, саме зо засадою рівности економічної нагоди, котра знову каже, що кожний повинен діставати за таку саму працю таку саму заплату без огляду на колір його шкіри, расу, пол, релігію чи державне походження.

Воєнна Рада Праці вживає немало слів, аби цю засаду краще обґрунтувати. Передусім вона звертає увагу на те, що економічна й політична дискримінація спричини раси й віри йде по лінії націстичної програми. Америка від самого початку спиралася на зовсім інші основи. „Америка", каже Рада, „яка в дні своєї дитячої слабости була прибіжищем для єритиків і угнетених з усіх рас, не сміє в дні своєї потуги ставати твердинею святошників. Світ дає Америці силу й різнородність різниць, Америка повинна захороняти й збогачувати свої різниці для добра Америки й світу. Розуміння релігійних і расових різниць причиняється до кращого зрозуміння інших різниць і для признання святости людської особистости, як засади людської свободи".

„Американська відповідь на різниці барви (шкіри й віри) є не концентраційний табор, але співпраця (людей різної раси й віри). Відповіддю на людську помилку є не терор, але світло й свобода в обличчі морального закона . . . Під Гітлером й його панською расою, мурини мали би піти назад до рабства й зневіри. В Америці колірові люди мають свободу боротися за свободу".

Має отже ця заява Воєнної Ради Праці в собі багато успіхів, які роблять цю заяву енунціяцією, важною для всіх, що в Америці чується покривдженим. Зрештою, якби не було, мурини певно належать до найбільше покривджених, і коли вони вже доходять своїх прав, то це дає гарну заохоту для інших, котрих права ще не якслід признані.

Затісняє Американсько-Британську Спілку

Остання промова британського премієра Винстона Чорчила, що він її виголосив у британському парляменті, важна в першу чергу з цього боку, що вона заповіла дуже виразно інвазію Европи. І то в такий спосіб, що тої інвазії можна надіятись конжої хвилини. Чи так буде, скоро виявиться. Але ворог мусить уже рахуватись з тим, що повинен надіятись її кожного дня і кожної ночі. Перше Гітлер грав на нервах держав і народів, бо не знати було, коли він та в кого вдарить. Тепер він мусить думати весь час тільки про те, де його зачнуть бити. Ось тому промова Чорчила причиниться тільки до побільшення нервового напруження, в якому тепер доводиться жити Гітлерови і його сателітам.

Та щодо самої інвазії не сказав Чорчил багато нового, бо й не міг сказати. Все інше булоб виявленням воєнних тайн. Зате сказав він ще щось таке, що матиме далекосяглі наслідки, як воно зреалізується. А є всі познаки, що так буде.

В першу чергу впадає в очі, що Чорчил говорив в англійському парляменті про „президента", себто про президента Злучених Держав, як про щось таке природне й самозрозуміле, що навіть не треба додавати, як він зветься, та в якім краю є він президентом. Ось таке поведеня не є чимсь припадковим. Певно ні. Зате воно може означувати, що дружба між Британією і Злученими Державами дійшла так далеко, що про обидва краї можна говорити як про одну „фамілію". Що Чорчил мав це на думці, видно з цього уступу його промови, де він говорить про „братні стосунки" і „глибоке зрозуміння", що існують між Британською Спілкою Народів і Злученими Державами Америки.

І замітне те, що Чорчил, згадавши про свій виступ перед найвищим демократичним тілом, себто конґресом могутніх Злучених Держав, зазначив, що він тепер говорить перед парляментом, перед демократичною інституцією, що заховала всі свої функції й весь свій авторитет навіть і в часі війни, даючи доказ, що демократія може датати собі раду з охороною держави навіть і в найтяжчих і найскрутніших часах, навіть ведучи війну. А що демократія живе й функціонує теж і в Америці, то це, на нашу думку, означає, що теж і демократія є тим чинником, а можливо навіть, що й найсильнішим, котрий тісно звязує Британську Спілку Народів з Злученими Державами Америки.

Ось так та „нещасна" демократія, якій відправили панахиду не тільки фашисти і націсти, але теж і комуністи, стає на наших очах як американсько - британська демократія скріпленою і повною нової розгонової сили та береться заводити нові порядки в світі: справедливіші й ліпші. Якщо американсько - британська спілка так буде далі держатись як досі, то є надія, що їхня демократія таки зможе це здійснити.

Проф. Микола Чубатий.

Розвязання Третього Інтернаціоналу та Українська Справа

V.

Які переміни викличе розвязання Комінтерну в самій Росії?

Розвязання Третього Інтернаціоналу для самої Росії означує в першу чергу закінчення 24-літнього революційного періоду. В очах російського громадянства розвязання Комінтерну мусить стати доказом ослаблення Росії та свого роду капітуляції перед капіталістичними державами. — Хто зрікається такого потужного середника в російській заграничній політиці, яким був Третій Інтернаціонал, це тільки доказ слабости. Московщина, яка в історії, починаючи вже від 14-го століття, все мала месіяністичні амбіції, себто готовість нести якесь „спасення" сусідам, тепер хвилево не малаб месіяністичної ідеї. Нею насамперед була амбіція „собирания русских земель", себто добування цілої спадщини по Україні-Руси з київських часів. В 15-тім століттю по упадку Царгороду в руки турків, Москва проголосила себе Третім Римом, себто протекторкою византійського православія по цілому світі. Пізніше, від 18-го століття, Росія стала вважати себе протекторкою усіх словян та словянським Римом. Колиж тамті всі кличі „когось спасати" були скомпромітовані, а спід них вилазив, як шило з мішка, звичайний імперіялізм та охота завойовання, тоді з Кремлю кинули новий клич — комунізму: "спасати робітництво цілого світа від світового кровопийця — капіталізму", ба навіть головний штаб тої „армії спасення" заложили в Москві.

Для Росії комуністичний клич зробив неоцінені прислуги; він наново згорнув під панування Московщини усі народи Росії, що серед революції 1917 року добули вже були самостійність — Україну, Білорусь, Грузію, Арменію, Азербейджан, Туркестан, то-що. Не було такої другої сили в світі поконати національні аспірації гноблених Росією народів та вратувати єдину неділиму Росію, як був ним новий дурман для інородців — комунізм. Створення сильної пятої колюмни з комуністів серед усіх тих народів помогло Росії завести ці країни знов під московське володіння.

Комунізм уратував імперію Росії та став на службу дальшого імперіялізму Росії. Видно, що й він вже теж пережився та доволі скомпромітувався, бо не приніс щастя робітникови. Що Москва в майбутности знов видвигне якийсь новий месіяністичний клич, це певне. Покищо маєтьсся враження, що в Росії тільки що відгребують старі поняття батьківщини, „родіни", давний культ історичних героїв російського народу, відмальовується наново всесловянську вивіску, але це все річи слабо атракційні, а що проте їх відгребується, то це доказ слабости Росії та браку нових концепцій.

Можна думати, що це все є тільки приготовання до могучого націоналістичного руху в Росії. Росія наділі ніколи не була націоналістичною. У давній Росії, був радше культ царя, як нації. Тепер зачне зростати правдивий російський націоналізм. Його початки вже нині видно, а геройські вчинки червоної армії дадуть теми до націоналістичного патосу.

У давнім Союзі Радянських Соціялістичних Републик старі большевики поняття „родіни" прямо виклинали як комуністичну єресь, як буржуазний пересуд, бо для правовірного комуніста цілий світ „родіна".

Вже 12 літ роздмухують у Росії наново культ російських національних героїв, яких колись правовірні комуністи вважали за звичайних кровопийців робучого народу, як експлоататорів панщизняного хлопа та безплатного робітника. Тепер їм все це дарують, бож вони „боронили родіну". У змодернізованім альбумі російського комунізму найшлися прославлені навіть такі грубі буржуазні риби, як от цар Петро Великий, та такі князі як Александер Невський, Димитрій Донский, Пожарський, власник холопів Минин та десятки інших. Ось ось, що не видно у тому альбумі й Катерини II. Це все було прямо не до подумання за часів старих большевиків.

Всі ті національні російські герої очевидно зовсім чужі неросійським народам Совєтського Союзу; деякі з них як Петро Великий, прямо поневолювали народи нинішного Союзу, наприклад Україну. Їх всіх одначе подається до почитання усім народам Росії як за царату; а це доказ повороту централізму та зріст російського націоналізму. Цей націоналізм буде зростати дальше. Незадовго верне на своє поважане місце московський православний патріярх, може навіть забарвлений якимсь новим месіянізмом. Російське православія, сильно сцентралізоване, дістане повну свободу, але нетолеранція до інших вір буде збережена, бо поширення інших вір незгідне з інтересами російського націоналізму.

Нова національно-соціялістична Росія.

В спадщині по 24-літній революції Росія дістала вже соціялістичний лад, свого роду державний соціялізм, який доволі згідний з ментальністю московського народу лишиться дальше та стане й на майбутнє дошкульним середником для натискання на неросійські народи, зокрема на український, що є з виразно індивідуалістичною вдачею. Одним словом Росія наділі вже від кількох літ ставала поволи національно - соціялістичною державою одного московського народу.

Дотепер всеж таки, хоч сяка така приличність, наказувала рахуватися з істнуванням в Москві такої інтернаціональної установи, якою був Комінтерн. Тимбільше, що занадто часто комуністи інших народів, вертаючи з Комінтерну з Москви, відверталися теж і від комунізму. Тепер, коли вже нема й тої досі формально істнуючої установи, московський націоналізм поплине широким руслом, маючи в додатку — як сказано дійсно живі геройчні постаті з теперішної війни, шанувані зрештою світом. Національна політика Москви супроти формально ще ніби „союзних републик", аж надто крикливо говорить, що колишній Союз Соціялістичних Совєтських Републик це вже правдива національно-соціялістична Росія, не зважаючи на існуючу ще стару назву СССР.

Які наслідки для України принесе новий курс у Росії?

Розвязання Комінтерну має для України практично невелике значіння, бо й так не Комінтерн, тільки Кремль вирішував відношення Московщини до України. Всежтаки в засаді, та у дальшому розвою подій, упадок Комінтерну для українського національного життя під Росією шкідливий. Україні все було краще з інтернаціоналістами, що ставилися справедливо до неросійських націй, ніж з російськими націоналістами. Саме за режіму старих інтернаціоналістів-большевиків могла в часі так званої українізації розвиватися українська культура. Інтернаціоналісти осуджували всі націоналізми з російським включно, а це вже для неросійських народів було великим здобутком. Комінтерн мав бути давніше гальмою для російського націоналізму.

Буйний розріст російського націоналізму принесе зі собою дальшу ліквідацію р е ш т о к українського національного життя, поверне старе зусилля зробити з цілого СССР одну російську національну державу. Російський державний соціялізм використає воєнні переселення, щоб Україну скольонізувати москвичами. Міліони виселеного населення з України на Сибір в звязку з воєнними операціями вже мабуть ніколи не повернуть на Україну; їх місця займуть москвичі. Національна політика націоналістичної Росії буде консеквентна, щоб українську небезпеку усунути напостійно. Ч и у д а с т ь с я це, то друга справа.

Коли узглянимо в додатку, що способи московського панування лишаться незміненими, бо у цілому світі націоналізм та комунізм послугуються такими самими методами терору, можна припускати, що ліквідація решток здобутків національної революції 1917-го року усіх неросійських народів зачнеться надобре. Одиноке, що може спинити той природний розмах російського націоналізму буде хиба тільки ослаблення Росії по тій війні та величанське завдання повоєнної відбудови. Може ще якийсь, дуже короткий, час московський уряд буде рахуватись теж зі свіжими заслугами українського народу в поборюванню німецького наїзду. Це все одначе річи переходові та зі зростом російського націоналізму положення українського народу буде дуже скоро погіршуватися, колиб йому у цій всесвітній заверусі не вдалося вирватися спід панування Москви та добути повну незалежність.

Для національно - соціялістичної Росії, так само як для царської Росії, буде дуже небажаним, щоби денебудь поза границями Росії жило якесь українське життя іншого фасону як — російсько - неділимого. Тому для Росії конечною є справою забрати під своє володіння також Західну Україну, щоб й її піддати під такий самий систем ліквідації українського національного життя та перероблювання на малоросів, який буде у Росії.

Дитячою наївністю є думати, що Росія волілаб, щоб евентуально Західна Україна лишилася скорше самостійною, ніж малаб вернути під Польщу. Навпаки, інтерес Росії буде вимагати, щоби на випадок, колиб вона Західної України сама не могла дістати, віддати її під польське володіння й то можливо якнайбільше винародовлююче. Росії не треба ні Західної України, ні західних українців; Росії потреба одного, щоби не було на світі західних українців, з їх „мазепинством", себто з глибоко вкоріненою ідеєю боротьби за самостійність українського народу. Хто ту операцію переведе, це річ другорядна. Певніше, щоби сама це зробила. Саме для тої цілі потрібна Росії Західна Україна.

Річ природна, що не тільки у фізиці акція викликує реакцію, але також у національному життю народів. **Зріст російського націоналізму є в силі побудити теж націоналізми український та інших народів з нечуваною силою. Зачнеться боротьба розбурханих націоналізмів. І тут є джерело нової загрози світового конфлікту. Ось тому, щоб таке не сталось, українська справа повинна бути тепер розвязана в імя міжнародної справедливости, а український нарід повинен дістати справжню власну державу.**

(Кінець).

ГРИГОРІЙ КВІТКА-ОСНОВЯНЕНКО

ЩИРА ЛЮБОВ

5)

О, щоб то робив! І хочеться то йому і зачепити її, та й не сміє і соромиться, та й навчить іншого край себе і скаже: „Доміне Кутієвський як буде Галочка бігти мимо мене, то ви пхіть мене на неї, буцім я нехотя її заняв". Так щож бо: доміне Кутієвський пхне, доміне Пузановський поточиться, зачепить Галочку, а та швиденько відскочить, як муха відлетить, то доміне — плюхентус у грязентус і закаля свою пикентус (себ то по латинському, як вони, морочучи людей, говорють). Не поженихався ні трохи, а сміху з себе наробив. А щоб вас з школярами! Вони нічого до пуття не доведуть.

Та коли правду сказати, так скільки там не було усякого народу, так ніхтож не поживився нічим від Галочки: хоч би хто з купців, з міщан, з усяких паничів, та хоч би і з самих офіцирів, що й сами по собі бойкі: ти йому слово, а він десять відріже. Ще тільки що вийде Галочка з свого двора, озирнула очицями усіх, що зібралися тут, вже вона й зна, як мимо них пробігти, щоб і подивитися на неї кому не дісталося. Тільки добіга до якого ґурту, де вже зна, що на неї пильніш усіх дивляться, тут вона очиці опустить у землю. А що за оченята були! як є самий спілий терен-ягідка, та так скрізь і бігають, аж сяють; і не пив би і не їв би нічого, усеб у них дивився, бо дивлячися у них, так гарно, так весело, що не тільки розказати не можна, та і не тямиш сам себе з якої то радости. Так вона бо зараз і напустить свої чорні довгі вії, і крізь них очиці, мов зірочки крізь серпанок, так і блестять. І то румяна, а то ще почервоніє, як звичайно чесній дівчині, шануючи того, перед ким стоїть або з ким говорить; так така гарна, така красива, що й розказати не можна. Коли бачив хто, як часом бува зимою зоря погорить та червоніє, що аж на снігу віддає, оттака стане і Галочка: і тільки добіга до такого, що вже зна, що хоч словом її зачепить, якраз тут і відвернулася, чогонебудь подругу спитати буцім то. А тут теж біда! Хоч не побачиш її красивенького лиця, так побачиш білесеньку шию, що від бархаток, що єднуси почеплені, ще красивіше віддає: так би і кинувся цілувати таку чепурну шийку!

Зачіпиж її хто словом, спитай об чімнебудь, зараз зирк зпід своїх війок, вже й догадалася, з якою думкою питають її, вже такий і одвіт дасть. Коли чесний, поважний чоловік її пита об ділі, вона зараз уклониться і скаже, що треба, та тихесенько та приятненько, мов чижочок проспіва, та звичайненько та так розумно, що інший і письменний так не скомпонує. Нехай же з дурною думкою хто її спита хоч об чімнебудь, так тут вона гляне на нього, мов та королівна, та не кажучи нічого, тільки губоньку піднявши, ніби усміхнеться: то той, що питав, і остався як опечений, почервоніє стида ради як рак, і позичаючи у Сірка очей, стане ховатися за людей, щоб вже його і не бачили.

Така то була Галочка Таранцівна, на славу не тільки Ганчарівці, та і усьому Хорькову краса. Чутка об ній далеко йшла; а що пісень на неї поскладали, так усюди вони дійшли: усе то про Галочку Таранцівну, яка то вона гарна, яка розумна і звичайна. Спитайте на Ганчарівці, там ще тямлять, як розказували про неї діди і батьки наші; і яка їй випала планета.

І вже їй було так, що років з двадцять, та може з сотню пороздавала гарбузів женихам, що з усіх місць до неї зіїджалися, а і досі не вибрала собі ні одного парня; та прийшов же і її час...

III.

Галоччин батько, Олексій, як дівчата і його дочка грають на вулиці і уся Ганчарівка збереться дивитися на них і на тих, що аж з города поприходили дивитись, то і він було вийде, сяде на колоді з ким із приятелів, та й розговорюють об чім там прийдеться.

Раз сидів він собі там на колоді і де обчім задумався, аж зирк: офіцир йде, йде, та прямо до нього, повернувся та й сів рядом з Олексієм, близенько від нього. Олексій, як треба, зараз скочив, поклонився офіциру звичайно, та й хотів дальше відійти, бо не приходилося мужикові рівнятися з його благородієм.

А офіцир його за руку сіп! та й каже просто, по нашому: „Куди ти, чоловіче добрий, устаєш? Сиди".

Та ні, — поклонившися впять, сказав Олексій. Вже нам не подоба проти вас рівнятися, ми й постоїмо.

„Оттак же так це я тебе зогнав? Не хочу цього, не хочу. Сідай же, зділай милость, а то я устану і пійду собі. Чого тут церемонитися? Хіба не все одно? І ти чоловік, і я чоловік. Усе ми боже создания".

— Як це можна? Ви таки — ваше благородіє, а я...

„Усе одинаковісінько. Я офіцир перед салдатами, на муштрі, а ти мені рівний і старший проти мене. Сідай же, сідай". Та це кажучи і усе притягаючи Олексія до себе, силкуючися, таки посадив його при всіх на тій же колоді, і вже близенько край себе, і почав з Олексієм любязно розговорювати.

Спершу Олексій запинався, несмілко було йому з таким лицем просто розговорювати, а далі-далі, бачачи, що офіцир душа препроста і хоч молод чоловік, та розумні слова говорить, осьмілився і став мов з своїм рівним про все говорити. Офіцир його розпитує, а Олексій розказує: де живе, чим промишляє, і про усячину там говорили аж геть-геть.

Олексій так уподобав офіцира, так уподобав, що тільки і слухав би його розумної речі; і як офіцир устав, щоб іти до дому, бо народ почав розходитися, то Олексій аж не стерпів та сказав: Будьте ласкаві, ваше благородіє, приходьте сюди і у ту неділю. Я щось вас дуже полюбив і усе вас слухав би. Пожалуйте, приходьте...

„Прийду, добрий чоловіче, непримінно прийду. Бач, увесь город сходиться дивитися на вашу Галочку; так і я тудиж іду, хоч ще і не розглядів вашої Галочки, як треба".

Олексій усміхнувся і не каже, що то є Галочка. А офіцир відходячи ще сказав: „Будь же, чоловіче, на цімже місці і на цій колоді сиди, щоб я тебе зараз знайшов. Мені з тобою весело було. Прощайже!"

— Ідіть здорові, ваше благородіє! поклонившися Олексій сказав і, довго ще дивлячись за офіциром, усе думав: „Що то за розумна дитина! Молод чоловік, та який приятний! Я з ним по вік жив би". І з тим пішов до дому.

(Дальше буде).

ПРАЦЮВАТИ ДЛЯ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, ЦЕ, В ПЕРШІЙ МІРІ, ПРИЄДНУВАННЯ ДО НЬОГО ЯКНАЙБІЛЬШЕ НОВИХ ЧЛЕНІВ.

НАЦІСТИЧНІ КЛОПОТИ З НІМЦЯМИ

Одержані в Лондоні стенографічні записки про інструкції націстичного міністра пропаґанди д-ра Ґебельса редакторам націстичних ґазет є важним документом для стану настроїв німецького народу. Факт, що цей документ є переписом інструкцій, даних ще 23. серпня 1942 року, коли битва за Сталінґрад ще не була покінчена, не зменшує зовсім ваги документу, а радше його збільшує, бо з того часу розвій подій не пішов у противний бік від того, вказаного в документі, а в тому самому напрямі.

Зо змісту інструкцій націстичного міністра пропаґанди видно, що вони мали на цілі піддержати воєнні настрої серед німецького народу. Як видно теж з неї, ці настрої вже тоді були поважно підірвані й тому справляли націстичному урядови неодну журбу.

В одному такому уступі, який можна назвати типічним для інструкції, Ґебельс говорив: „Пресова політика не може брати під увагу тільки справжню інтернаціональну й військову ситуацію. Вона мусить, у противенстві до Англії, брати під увагу також ментальність німецькгоо народу. Сила видержливости німецького народу не є така велика, як видержливість британського народу".

Це певно треба признати замітною заявою, коли взяти під увагу, що вона походить від офіціяльного пропаґандиста націзму, що підняв вищість німецької раси до становища національної доґми німецького народу. Отже неправдою є, — признає тут самий Ґебельс, — що німці є вищі під умовим зглядом від британців, а нижчі. Спеціяльно нині вони, признає знову головний офіціяльний пропаґандист націзму, в умовій видержливости.

Сказавши таке признання, за яке, якби його зробив був давніше якийсь нижний урядник, або „простий" німець, могла би його стрінути кара за зраду, Ґебельс старається пояснити це явище, а тим самим виправдати: Це легко, каже він, британцеви бути умово видержливим, бо британець може вказати, що Анґлія ніколи не програла війни й що вона є така багата, що кілька програних битв не може вплинути на остаточний вислід війни. За те Німеччина програвала війни. Через те вона й стала чутливою на прогру битви. До того „Німеччина це зубожіла нація; ми не маємо імперіялістичної традиції. Тому ми мусимо поступати осторожно".

Ці слова відкривають досить важкий клопіт націстичних верховодів: забаглося їм конче зробити Німеччину такою багатою, як Анґлія, але для добуття імперії для Німеччини треба, аби німецький народ мав духову видержливість, яку має британський нарід, а ця видержливість приходить від посідання імперії через довгий час і від витвореної звідси імперіялістичної традиції. Цей клопіт націстів нагадує відоме блудне коло, в яке попадали люди, дискутуючи, що важніше: освіта чи багатство. Де не почати б, все вийде на зле: бідні, бо неосвічені, а неосвічені, бо бідні.

З такими основними думками може й не дивниця, що Ґебельс приходить до висновку, що націстичним редакторам треба обмежити журналістичну діяльність: „В Німеччині, каже він, „може бути тільки одна офіціяльна опінія про якінебудь події. Якби були два різні погляди, то ми знаємо з досвіду, що наш нарід, будучи політично недозрілим, приняв би опінію, що противиться урядовій".

Це певно знову замітне признання збоку пропаґандиста вищости німецької раси. Отже є ще інші сфери, в котрих німець не є вищою істотою. Отже німці передусім є політично незрілою нацією, признає Ґебельс річ, котрої доказ інші народи добачили в тому, що німці поставили на чолі держави з усіх найбільше недозрілих людей. Кажуть, люди, які справами фахово займаються, що політична недозрілість походить з того, що народови не дають вирішувати політичних питань, що ці питання за нього вирішує хтось інший. Для думаючих людей виходом з цього блудного кола є: дати народови право й нагоду рішати про політичні справи й такими рішеннями, часто навіть помилковими, навчитися, як їх вирішувати. Ґебельс має на це іншу раду: коли німці політично недозрілі, то не треба їм давати вирішувати політичних питань, треба їм усе давати готові рішення. Отже німецький народ буде далі битися, як вивірка в колесі: він буде далі політично незрілим, бо він далі не буде мати нагоди навчитися політичного розуму. Таку вартість представляє собою Ґебельсова рецепта про одну, а добру партію, чи пак одну а добру опінію.

Незвичайно замітною є опінія, що мовляв німець, маючи до вибору між двома опініями, певно вибере опінію, противну урядови. Якщо це є правдива обсервація, то це знов показало би не тільки на недозрілість німців, але й на жерела цеї недозрілости. На думки, противні урядови, попадає звичайно людина, збунтована безнадійно проти уряду, або проти якоїсь іншої влади, звичайно батьківської. Це показувало би, що в німецькому родинному й шкільному вихованню є якась основна хиба, коли німці так загально хорують на протиурядове наставлення.

Признання це стоїть у виразнім противенстві до досить загальних обсервацій про німців у часи цісарства. Тоді німець досить радо покладався на уряд в усяких публичних справах. Воля кайзера була для нього святим приказом. Щож сталося з німцем з того часу, що з духа безумовної покори перед урядом він перейшов до духа бунту проти уряду? Звідки взявся цей новий дух у Німеччині? Чи не причинилася до його вкорінення десятилітнє панування націстів?

Як примір, якої осторожности треба придержуватися в відношенню до німців Ґебельс навів досвід з відомим висловом націстичного міністра летництва Ґерінґа, що мовляв „ніякий ворожий літак не буде літати успішно над Німеччиною". Ґебельс добачує в цих словах правду, хвилеву на той час, у котрий вона була сказана. Виходило би, що німці не повинні би слів Ґерінґа уважати за брехню, коли факти показали, що умовини змінилися, коли аліянтські літаки таки літали успішно над Німеччиною.

Ці слова Ґебельса про Ґерінґову перехвалку може найкраще розкривають різницю політики в націстичній державі від політики в демократичній державі. Якби в Британії найшовся міністер летництва, який будував би повітряну політику на думці, що він не дасть ворожим літакам зявлятися над Британією, то він просто уступив би з уряду, якби його основна засада показалася хибною, а на його місце прийшов би інший, хтось з тих, що будували цю справу на правдивій засаді. У націстів Ґерінґ є міністром летництва, коли всі вірують у його перехвалку, що він не допустить ворожих літаків над Німеччину, і він далі є міністром летництва, коли факти завдали брехню його словам. У націстів Ґерінґ навіть публично не признався до помилки в цій основній справі свого ресорту. Він далі уходить за непомильного в справах летництва, а замісць його признання до неправди його приятель Ґебельс пробує викручувати чванькуватого міністра тим, що мовляв увесь німецький народ не здібний доглянути, що Ґерінґові слова були правдиві тоді, як вони були сказані, але перестали бути правдиві, як над Німеччиною появилися аліянтські літаки. Нічого й казати, що клопіт німецького уряду властиво не є клопіт німецького народу, а брехливої націстичної партії, що взялася репрезентувати німецький народ.

Повстанчі Загони в Україні

Постійно чуємо про те, що в Україні діють „партизантські загони" та наносять німцям великої шкоди. Є це нова назва, що означає давній рід боротьби в Україні, яким вславились українські повстанці в часі останніх визвольних змагань. Повстанці, це звичайні, цивільні люди, які підносять бунт проти окупаційної влади. Міжнародне право не визнає їх як членів збройних сил і тому вони, коли попадуть в полон, підлягають карі смерти. Звичайно судить їх полевий військовий суд.

Повстанці були дуже поширені в Україні в роках 1917—1923., головно в херсонській, київській та полтавській ґуберніях. Сталого осідку вони не мали, але переходили з місця на місце, де було безпечніше.

В 1919 р. найбільші повстанчі загони були такі: загін отамана Шепеля в містечку Літин; загін Заболотного біля Балти; Махна в Козятині та Махнівці. Отаман Зелений зявлявся зо своїм загоном майже по цілій Україні. Крім цього були менші загони в м. Корнін, Фастові та Липівці.

Весна і осінь, це найдогідніша пора для партизатської війни. Зимою сходилися повстанці на наради, висилали розвідку та вкладали воєнні пляни. При першій окупації України, большевики держалися головно біля залізничих шляхів, а глиб краю жив своїм життям. Тому саме повстанчі напади були скермовані звичайно на залізничі стації. На час жнив повстанці розходились домів, але звязок між ними був знаменитий. Командантом загону був звичайно місцевий парубок, деколи навіть військовий старшина, а дуже часто місцевий учитель. Орґанізаційний склад був дуже простий. „Батько Отаман" наказав, а „діти" слухали. В більших загонах, як от Махна та Зеленого, була вже більш військова орґанізація з осаулами, обозними та бунчужними.

Покійний Головний Отаман С. Петлюра старався злити повстанчі загони в одно тіло, однак без успіху. Кожний командант загону був „незалежним" отаманом і деколи треба було вживати частин правильної армії, щоби тих отаманів приборкати.

Політичні та національні переконання повстанців мінялись дуже часто і тому військові формації правильної армії все були на стопі „поготівля", коли стрінулись з більшими повстанчими загонами. Отаман Петлюра надав Зеленому ранґу команданта дивізії, але і це не помогло. Зелений зробив новий „переворот" і виступив проти Дієвої Армії.

Звичайно бувало так, що коли в часі бою повстанчі формації мали наступати на крилі частини правильної армії, то командант бриґади додавав в приказі таку замітку: „забезпечити резервою крило. На крилі, правдоподібно, будуть повстанці". Роблено це тому, бо повстанці ніколи не придержувалися військового пляну, ні не мали військової карности видержати на місці.

Деколи їх очайдушність була оправдана, але звичайно наносила великі втрати в людях частинам правильної армії. В часі наступу на м. Михайлівку під Києвом в червні 1919 р., повстанча ґрупа мала обезпечити ліве крило куріня Десятої Бриґади Галицької Армії. Галицький курінь пішов вперед, але ненадійно попав під обстріл ворога на лівому крилі. Розвідка куріня вияснила, що повстанці розбіглися, не повідомивши навіть команди куріня. Треба було кинути туди запасну сотню, але втрати в людях вже були. Від цього часу на згадку „повстанці", командант куріня, пор. Дацьків, заявляв: „Я дуже люблю повстанців здалека, але не на лівім крилі".

Наведений приклад вказує, що головний отаман С. Петлюра давав нераз повстанчим загонам завдання понад їх сили, бо своїм хистом, вишколом та орґанізацією вони надавались найкраще до розвідчої служби на тилах ворога, а не до правильного наступу. В ділянці розвідки повстанці дійсно поклали великі заслуги для Української Армії.

Як видно з воєнних звідомлень, то червона армія якраз користає з цього досвіду та старається держати партизанів під стислою контролею армії. Для них ведуть окремі курси; з курсантів назначують командирів партизантських відділів та мають для них навіть окремі воєнні нагороди. Безумовно, що така партизантка це величезна допомога в операціях правильної армії.

Наша Торговельна Фльота

Світова історія каже, що життя великих держав залежне в прямій лінії від воєнної та торговельної фльоти. Як залізничі шляхи та добрі дороги являються головним нервом для сухопутних армій, так для морських сил цим живчиком є торговельна фльота.

По першій світовій війні, Злучені Держави мали чи не найкращу і найбільшу торговельну фльоту, поєму 11 міліонів тон. Пізніше справа розбудови була занедбана. Щойно в 1936 р. конґрес ухвалив Акт Торговельної Фльоти і на основі цього акту приступлено до 10-літнього пляну розбудови. Протягом 6 років збудовано 500 вантажних кораблів і це вважали великим осягом. А в 1944 р. мають збудувати в американських корабельних заводах 2,000 вантажних кораблів, з поємом 20 міліонів тон. Безперечно, що по війні наша торговельна фльота буде найкраща та найбільша у світі. Зо зростом числа кораблів, зростає теж число старшин і моряків торговельної фльоти. Всі вони сповняють з посвятою своє завдання, хоч кладуть при цьому і велику жертву крови. Від хвилі нападу на Перл Гарбор згинуло 4,555 моряків торговельної фльоти. Але на їхнє місце приходять нові кадри, вишколювані тепер в найкращих морських школах. Число моряків і старшин торговельної фльоти зросло з 50 тисяч до 150 тисяч.

Ціла торговельна фльота є тепер під державним зарядом. По війні, вона верне назад в приватні руки та повезе американські вироби до всіх за... [illegible]

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРҐАНІЗАЦІЙ

КЛІВЛЕНД, О.

Окружні збори відділів У. Н. Союзу.

У неділю, 30. травня відбулись в нашій громаді орґанізаційні збори, на яких були заступлені всі місцеві відділи У. Н. Союзу, а саме, відділи 102, 112, 251, 260, 291, 334, 336, 358 і 364, як також відділи 180 і 295 з Акрон, та відділ 108 з Лейквуд, О. Крім урядників згаданих відділів, на зборах було також поважне число членів.

Головний радний Д. Шмаґала, який переводив зборами, покликав на секретаря Г. Кісіля. Відкриваючи збори, головний радний зазначив, що користуючи з нагоди, що це є перші збори відділів цього року, він здасть присутним короткий звіт з нарад головного уряду У. Н. Союзу, які відбулись в березні. Тоді Д. Шмаґала передав короткий перебіг цих нарад, згадуючи, що звіти головних урядників, а зокрема членів екзекутивного комітету, виказували значні успіхи праці членства нашої орґанізації для воєнних зусиль Америки, а також і для У. Н. Союзу. Ці звіти виказали також зріст нашої орагнізації в членстві та в маєтку. І так Союз зріс за минулий рік на коло 1,000 членів, та на близько пів міліона долярів маєтку. Опісля головний радний згадав про важніші ухвали річного засідання, про рішення купна воєнних бондів за суму $250,000, про жертву $1,100 на американський і канадійський Червоний Хрест, про уділення стипендій для молоді, про датки на ріжні просвітно-культурні цілі, та про призначення біля $9,000 на видавництва англійською мовою, які представлялиб українську справу з економічного, культурного та національного боку.

Головний секретар У. Н. Союзу, Д. Галичин, згадав насамперед про ці наклепи, якими обкидувано нашу орґанізацію та її часопис, а які походили від ріжних ворогів, що то хотілиб приглушити кожне слово правди про змагання українського народу до волі. Очевидно, ці наклепи не мали ніякої основи й тепер автори цих нападів мусять відкликувати те, що писали. Але й без того відклику, ці неправдиві й безпідставні наклепи розбились вже давніше об патріотичну працю нашої орагнізації та всього її членства для воєнних зусиль нашої країни, Америки. І воно інакше не могло бути, бо Союзове членство, яке завжди було патріотичне, таким і осталось тепер, коли треба було стати до роботи в обороні Америки. Закупно воєнних бондів загалом членства на міліони долярів, жертви десятками тисяч долярів на Червоний Хрест та на інші американські цілі, тисячі Союзової молоді в рядах американської армії, отсе була відповідь Союзовців на всякі огидні наклепи на них.

Та крім цеї праці на користь воєнних зусиль, говорив головний секретар, яка стоїть в нас на першому місці, ми як зорґанізована Союзова громада не повинні забувати також і про наші обовязки супроти У. Н. Союзу, не повинні забувати цих обовязків головно тепер, коли ми вступаємо в його ювилейний рік, рік пятьдесятьлітного ювилею. Цей рік золотого ювилею У. Н. Союзу ми відсвяткуємо найкраще тим, коли постараємось скріпити нашу орґанізацію рядами нових членів. Даймо Союзові якнайбільше цих нових членів, а ці нові члени будуть найкращим подарунком, яким ми можемо обдарити нашу ораґнізацію з нагоди її золотого ювилею. А що місцеві відділи за останні два роки стратили дещо членів, то тимбільше тепер треба буде взятись до орґанізаційної праці, щоб у ювилейному році Клівленд міг знова заняти відповідне місце в Союзовій родині. Щоби помогти місцевим урядникам у цій праці, то саме тепер останеться тут у Клівленді ораґнізатор У. Н. Союзу, який буде старатись збільшити відділи новими членами.

Орґанізатор Д. Білецький заявив, що він мав нагоду вже переглядати спис членів клівлендських відділів і завважив, що по цих відділах є дуже мало молоді. І хоч багато хлопців є тепер при армії, то все таки поле до орґанізаційної праці є велике. Бо можна дістати ще багато малих дітей та дівчат. І саме для малих дітей У. Н. Союз має тепер аж пять ріжних кляс обезпечення, тому родичі мають великий вибір, та можуть обезпечувати своїх дітей в такій клясі, яка їм найбільше підходить. У Клівленді можнаб ще зорґанізувати, продовжав Д. Білецький, тисячі молоді, а тільки треба відповідного розуміння цеї справи зі сторони самих родичів, у першій мірі, а опісля також зі сторони самої молоді. Крім того, потрібно ще тісної кооперації та співпраці зі сторони зарядів відділів, а тоді успіх буде запевнений.

По скінченні промов, відбулась дискусія, в якій присутні урядники й члени висказували свої думки щодо орґанізування нових членів, а також ставили ріжні запити в справах У. Н. Союзу. На ці запити давав відповіди головний секретар.

При кінці зборів, урядники поодиноких відділів висказували свою готовість співпрацювати з орґанізатором Білецьким, та обіцяли дати йому всяку можливу поміч в його орґанізаційній роботі над приєднуванням нових членів.

Г. Кісіль, секретар зборів.

З МУЗИКИ

Тарас Губіцький, відомий канадійсько-український скрипак, що проживає у Дітройті, зістав іменований Почесним Представником Королівської Музичної Академії (The Royal Academy of Music) в Лондоні, щоби заступати у ній Дітройт і околицю. Н. Губіцький є професором Музичної Консерваторії у Дітройті, членом Камеральної Орхестри і низки інших відомих музичних орґанізацій і інституцій у Дітройті.

Радіємо з відзначення п. Губіцького і бажаємо йому дальших успіхів в його артистичній діяльности!

ПРОБИ ТОВАРОВОГО ЛІТАКА ВИКАЗУЮТЬ ПРАКТИЧНІСТЬ.

ВАШИНҐТОН. — Проби з моделем великого літака для вожения тягарів, проектованого Генрі Кайзером, покінчилися удачно й вже наступної весни того роду вантажні літаки будуть курсувати. Мав би такий літак мати силу повезти 120,000 фунтів.

Купуйте Воєнні Бонди!

ҐЕНЕРАЛ КАТРУ, що став на основі рішення Французького Комітету Національного Визволення ґубернатором Альжіру.

ВИЛИЕМ ҐРІН РАДИТЬ „НЕ ДУРИТИСЯ" РОЗВЯЗАННЯМ КОМІНТЕРНУ.

НЮ ЙОРК. — Підчас дискусії в справі повоєнних проблем, що її розведено в Економічному Клюбі в вівторок вечером, виступив Вилиєм Ґрін, предсідник Американської Федерації Праці, зо заявою, що ця орґанізація буде далі невмолимим ворогом комунізму в цьому краю, та остеріґав слухачів не даватися дурити розвязанням Комінтерну. „Не забуваймо ні на одну хвилину", говорив Ґрін, „що, як міліони американців утратять роботи й будуть примушені ходити голодні по війні, то комуністи скоро використають цю нагоду, без огляду на те, яку політику буде проголошувати Москва".

ПОВІДОМЛЕННЯ ДЛЯ НЮ ЙОРКУ І ОКОЛИЦІ

Український Відділ Несення Негайної Помочі, Інк., в Ню Йорку, повідомляє, що **Пікнік,** ним проголошений на неділю, 20. червня, **відкликаний і не відбудеться.** Тікети, закуплені на цей пікнік, будуть добрі на Баль і представлення, що відбудеться в осені. Дату Балю і представлення проголосимо пізніше.

Я. Тарас, секр.

УВАГА! НЮАРК, Н. ДЖ., І ОКОЛИЦЯ!

УКРАЇНСЬКА ПРАВОСЛАВНА ГРОМАДА
675-681 SO. 19th STREET
відсвяткує

ВІДКРИТТЯ ПРОПАМЯТНОЇ ТАБЛИЦІ

з іменами вояків, які служать і служитимуть в американському війську, яка буде приміщена в парку прав. церкви, CORNER SO. 19th ST. & 18th AVE., NEWARK, N. J.,

В НЕДІЛЮ, 13. ЧЕРВНЯ (JUNE 13, 1943)

в 3. годині пополудні.

I.

ПРОГРАМА СВЯТА: 1) **Концерт Дутої Орхестри** під дір. проф. PALLADINO 2) **Молебен.** 3) **Промови визначних американських горожан.**

З огляду на те, що свято це має бути манифестацією українців в Нюарку, просимо всіх прийти численно, щоб заманіфестувати свою силу та вшанувати вояків, що борються за свободу, та матерій, які віддали дітей своїх для оборони дорогої всім нам Америки.

II.

Після відсвяткования відслонення таблиці **ЗАБАВА в церковній гали** до пізна ввечір.

Вступ вільний.

ЗАРЯД ЦЕРКВИ: **о. д-р В. Клодницький, Н. Тимчишин, Ів. Данилик, Мих. Крайц.**

Новий Податковий Закон.

По довгих дебатах ухвалив конгрес новий податковий закон, який діткнеться кишені 44 міліонів горожан Злучених Держав.

Які постанови нового закона?

Новий податковий закон „дарує" доходовий податок за 1942 рік вцілости, коли податок не переходив суми 50 долярів. Хто мав податку від 50 долярів до 66.67 долярів, тому дарує новий закон тільки 50 долярів. Хтож мав платити поверх 66.67 долярів, тому дарують лише 75%, а решту суми, себто 25% треба буде сплатити в двох ратах, а саме 15. червня 1944 і 15. червня 1945 р.

Хто платив податок за 1942 частиною, той мусить заплатити другу частину податку 15. червня ц. р., а при обрахованню податку за 1943 йому зачислять цю сплату. Хто заплатив податок за 1942 вповні, тому держава зарахує це у формі кредиту на сплату податку за 1943 р.

Яка сума нового податку?

Новий податок будуть стягати працедавці зараз при виплаті заробітної платні. Подібно як це було при обчисленню податку перемоги, (вікторі текс) працедавці будуть стягати 20%, але тільки від надвижки, яка переходить особисте звільнення (екземпшен):

Особисте звільнення в новому законі таке:

1) **Самітна** особа звільнена від податку, коли заробляє 12 долярів в тиждень; 25 дол. що два тижні, або пів місяця; 52 дол. в місяць, 156 долярів що чверть року; 312 долярів що пів року, або 624 доляри річно. Коли, наприклад, самітна особа заробляє 50 долярів тижнево, то їй стягнуть 20% від 38 долярів, бо на 12 долярів вона має податкове звільнення.

2. **Жонаті.** Звільнення жонатих таке: 24 дол. тижнево; 48 долярів що два тижні; 52 дол. що півмісяця; 104 дол. місячно; 312 дол. чвертьрічно; 624 дол. піврічно та 1,248 долярів річно.

Крім цього додаткове звільнення на кожну дитину чи особу, яка є на удержанні голови дому є 6 дол. тижнево; 12долярів що два тижні; 13 дол. півмісячно; 26 дол. місячно; 78 дол. чвертьрічно; 156 дол. піврічно та 312 дол. річно.

Коли жоната особа, а з одною дитиною, заробляє тижнево 50 долярів, то вона має повне звільнення, 24 дол. для себе, а 6 дол. на дитину, значить разом 30 долярів. В тому випадку податок буде 20% від 20 долярів.

Чи військові теж звільнені від податку?

Військові мають звільнення від податку платні до суми $1,500, а крім цього є ще додаткове звільнення а саме: Самітні до 500 долярів ;а жонаті до 1,200 долярів Коли самітний жовнір має військову платню 1,500 долярів, а крім цього приватні доходи на суму 500 долярів, він буде звільнений вповні. Колиж вояк жонатий, то його податкове звільнення може дійти до суми 2,700 долярів.

Як платять податок фармері та професіоналісти?

Професіоналісти або люди, які живуть з доходів, мають подати оцінку свого доходу найпізніше до 15. березня, та від цьої суми платити податок. Фармери мають подати цю оцінку вже 15. грудня й тоді платять свій податок.

Чи треба виготовляти виказ 15 березня?

Податкові викази треба буде виповняти до 15. березня як дотепер, бо тоді держава буде давати кредит чи жадати доплати податку.

Ось це головні постанови нового податкового закону.

Г.

Допомога в Північній Африці

(Подає: **Герберт Лімен,** Директор Заграничної Допомоги і Відбудови).

Щоб облекшити голод, терпіння, хороби, спричинені широким нищенням в сучасній війні, народи Обєднаних Держав мають перед собою величезне завдання — допомоги і відбудови. Це завдання вже почало здійснюватися в Північній Африці заходом Армії Злучених Держав та Бюром Заграничної Допомоги і Відбудови. Хоч допомогова акція в Північній Африці є малою в порівнанні з тою, яка має переводитись в Европі в міру наступу нашої армії, проте по ній ми починаємо пізнавати деякі з численних проблем, з якими доведеться стрінутися та деякі міри, які буде треба приняти, щоби повернути до мирних умов пошираний, спустошений війною світ.

Коли наші військові частини висадилися в Північній Африці минулого листопаду, ми знайшли цивільне населення Альжіру та Французького Мароко в ліпшому стані, ніж сподівалися. Було трохи голодування, терпіння від недостач, аленазагал люди більше потребували відживлення торгівлі, яка була завмерла під впливом націстів, ніж харчових продуктів та інших річей зпоза країни.

Першим завданням було подбати за недоживлених дітей, які підчас націстичного панування мали мало потрібних для будови тіла продуктів, таких як молоко. Наші війська привезли з собою необхідні запаси. Негайно зорганізовано харчові стації. На сьогодня 147,000 альжірських та мароканських дітей, менше 14 літ, дістають денно американське сушене або консервоване молоко. Цим займається Бюро Заграничної Допомоги і Відбудови за допомогою персоналу Американського Червоного Хреста. Другим важним завданням було — заопікуватися безпомічними втікачами з Европи, яких держано в таборах. Давали їм дуже потрібні для них постельні речі, одяг та лікарську опіку, аж доки вони не були звільнені з таборів, дістали працю чи приступили до військових відділів.

Підготовка допомоги в Тунісі займала важне місце в плянах ґенерала Айзенгавера. Створено воєнну команду під назвою „Туніський Відділ", що мав головне завдання — поміч потребуючим цивільним. Фред К. Гоглер, з Шикаго, голова місії Бюра Заграничної Допомоги і Відбудови в Північній Африці, був призначений головним цивільним членом відділу. Він заздалегідь призбирав вистарчаючі запаси харчових продуктів, одягу, мила та медичних засобів. Мав їх в складах, близько до боєвих ліній, щоби негайно почати розпреділення тих річей, як тільки воєнні операції дозволять. Настільки тісною була співпраця військових і цивільних членів відділу, що негайно по скінченні воєнної акції голодні діставали харчі, слабосильні та хорі — медичну поміч. Сьогодня в Тунісі, Бізерті та в інших містах Тунісу дається поміч населенню. Хорі, слабі, старі дістають споживу, усувається небезпека пошестей. За порівнюючо короткий час, населення Північної Африки буде в стані не тільки втримати себе, але, як член Обєднаних Держав, додасть нової сили для остаточних рішучих ударів ворогови в Европі та в інших місцях, доки не буде осягнена перемога.

Тут в дома ми приготовляємося до величезного завдання — нести поміч і втіху змученому народові окупованих країн, коли вони будуть остаточно звільнені з ярма „осі". За допомогою шведів й швайцарців ми працюємо над доставкою деяких харчів Греції.

Ми маємо довкола себе важні трудноші. Ворогови не сміємо дати ні спочинку, ні надії, аж до „безумовного піддання", яке президент оголосив як єдине наше військове завдання. Наші запаси обмежені і ми повинні самі на себе накласти певні вкорочення, щоби могти ще й висилати. Обмежені також наші транспортові засоби, підводні судна на кождому океані ще далі продовжують наносити шкоду.

Але ми робимо значний поступ. Так, як Америка не бється в цій війні сама, але як член Обєднаних Держав, так і допомога повинна також бути спільною справою, в якій мають брати участь всі держави і всі народи в міру своєї сили і засобів. Вже тепер переводиться допомога людям, що потерпіли від війни, втратили доми, лишилися без стріхи. Більше запасів будемо мати до розпорядимости і більше буде можна зробити тоді, як спільними силами цивілізованого світу доведеться війну до неминучого заключення — повної поразки „осі" та всього, що стоїть за нею: тиранії, невільництва, брутального переслідування безпомічних людей.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ЮТІКА, Н. Й. — Збори Бр. св. Петра і Павла, від. 58, відбудуться в неділю, 13. червня, в год. 10. рано, перед Богослуженням. Збори є піврічні, тому будуть дуже важні справи до полагодження. Уряд просить всіх місцевих і позамісцевих членів конечно прийти на ці збори. — І. Горбовий, секр.

ВЕСТ ПУЛМАН, ІЛЛ. — Сестр. Рожд. Пресв. Богородиці, від. 216, повідомляє всіх своїх членкиць, що піврічні збори відбудуться в неділю, 13. червня, зараз по Сл. Божій, в салі церковній, 12205 Парнел Еве. Просимо всіх членкиць прийти на означений час і заплатити свої вкладки. По зборах маємо взяти участь у підприємстві, про яке була мова на зборах у травні. — За уряд: Ксеня Тупиця, предс.; Розалія Білик, кас.; Катерина Шемердяк, секр.

АМБРІДЖ, ПА. — Бр. св. О. Николая, від. 276, повідомляє всіх членів, що піврічні збори відбудуться 13. червня точно в годині 2. пополудні. Довгуючі члени мають вирівнати ввесь свій довг; хто з членів не може заплатити свою вкладку на зборах, то тиждень по зборах секретар буде відбирати вкладки, тому ніхто не може зволікатись аж до 30 .в місяцю. Відділова каса більше не буде за нікого вкладок платити. — За уряд: М. Гриневич, предс.; М. Гриневич, кас.; М. Фук, секр.

СИРАКЮЗ, Н. Й. — Повідомляємо членів Укр. Тов. Січ, від. 39, що місячні збори відбудуться в неділю, 13. червня, в 3. годині пополудні, в У. Н. Домі. Просимо членів прийти на час. Хто ще не дістав дивіденди, хай прийде на ці збори. Просимо вирівнати свої залеглости перед зборами. — За уряд: О. Шмокалюк, пр.; В. Осохівський, фін .секр.; А. Кудлик, кас.; А. Яворський, рек. секр.

НЮАРК, Н. ДЖ. — Тов. св. Івана Хрестителя, від. 76, повідомляє своїх членів, що піврічні збори відбудуться в неділю, 13. червня, в церковній салі, зараз по Сл. Божій. Уряд просить всіх членів прийти на час на ці збори. — М. Сороколіт, рек. секр.

ШИКАГО, ІЛЛ. — Бр. св. Стефана, від. 221, повідомляє всіх своїх членів і членкиць, що місячні збори відбудуться в неділю, 13. червня, в 12. год. вполудне, в салі церковній на Оклей і Райс ул. На зборах будемо роздавати дивіденду та вирішувати інші важні справи. Тому приявність всіх членів і членкиць є конечна. — Ф. Васильовський, предс.; Д. Максимюк, кас.; Т. Шпікула, секр.

ГАМТРАМК, МІШ. — Повідомляємо всіх членів і членкиць, що піврічні збори У. Н. Союзу, від. 94, відбудуться в неділю, 13. червня, в Українській Хаті, 2240 Ґрейлінг ул., в год. 1:30 пополудні. Просимо всіх членів і членкиць прийти і забрати свої дивіденди, бо тепер нема часу розвозити по хатах. — В. Бодруґ, рек. секр.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ. — Тов. Укр. Клюб Поступовий, від. 70, повідомляє всіх місцевих і позамісцевих членів, що місячні збори відбудуться у вівторок, 15. червня, в год. 7.30 вечером, в У. Н. Домі при Фаїт вул. Проситься членів прийти на збори і вирівнати свої вкладки, а також взяти свій чек на дивіденду від У. Н. Союзу. Хай кожний член старається приєднати хоч одного нового члена із старших або дітей, а за це дістане надгороду. — В. Кушнір, секр.

ПРАЦЮВАТИ ДЛЯ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, ЦЕ, В ПЕРШІЙ МІРІ, ПРИЄДНУВАННЯ ДО НЬОГО ЯКНАЙБІЛЬШЕ НОВИХ ЧЛЕНІВ.

ТАРЗАН, ч. 782. Підводний гріб.

Ніжні змисли Тарзана відкрили, що субмарина йшла далі вниз, а не вгору, як він приказав.

Він дав капітанови сильний удар, а потім крикнув: „Як Тарзан видає приказ, його слухають!"

„Ми не будемо слухати!" крикнув один моряк; „і ти не посмієш нас рушити, бо без нас цей човен буде тобі гробом".

„Я не дбаю за своє життя... а тільки за знищення цього потворного човна!" відповів Тарзан.